

Rada
Evropské unie

Brusel 1. července 2022
(OR. en)

Interinstitucionální spis:
2022/0206(NLE)

10587/22
ADD 1

EDUC 257
SOC 426
EMPL 285
JEUN 137

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	30. června 2022
Příjemce:	Generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2022) 316 final - Annex
Předmět:	PŘÍLOHA návrhu doporučení Rady k iniciativě Cesty ke školnímu úspěchu

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2022) 316 final - Annex.

Příloha: COM(2022) 316 final - Annex

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 30.6.2022
COM(2022) 316 final

ANNEX

PŘÍLOHA

**návrhu doporučení Rady
k iniciativě Cesty ke školnímu úspěchu**

{SWD(2022) 176 final}

PŘÍLOHA

Politický rámec pro úspěch ve škole

Předmětem tohoto politického rámce je dosahování lepšího úspěchu ve vzdělávání pro všechny jeho účastníky bez ohledu na jejich osobní vlastnosti, rodinné, kulturní a socioekonomické zázemí. Stanovuje klíčové podmínky a opatření, jejichž cílem je snížit míru předčasných odchodů ze vzdělávání a zlepšit výsledky v oblasti základních dovedností. Je založen na širokém a inkluzivním přístupu k úspěchu ve škole, který se netýká pouze akademických výsledků, ale bere v úvahu také prvky, jako je osobní, sociálně-emocionální rozvoj a osobní pohoda účastníků vzdělávání ve škole. Nastiňuje některé zastřešující podmínky (body 1 a 2) a soubor opatření, která mají být provedena na úrovni školy a na úrovni systému.

- 1) Snaha o úspěch ve vzdělávání pro všechny jeho účastníky, bez ohledu na jejich osobní vlastnosti, rodinné, kulturní a socioekonomické zázemí, vyžaduje na příslušné politické úrovni (celostátní, regionální, místní) **integrovanou a komplexní strategii, která povede k úspěchu ve škole** a bude odpovídat struktuře systému vzdělávání a odborné přípravy. Taková strategie vyžaduje zejména:
 - a) Zajištění koordinace s různými oblastmi politiky (jako je zdravotnictví, sociální služby, zaměstnanost, bydlení, spravedlnost, začlenění uprchlíků a jiných migrantů, nediskriminace) a navázání trvalé spolupráce mezi různými úrovněmi správy systému vzdělávání a odborné přípravy, jakož i systematického dialogu se všemi relevantními zúčastněnými stranami (včetně účastníků vzdělávání, rodičů a rodin a osob zastupujících názory více vyloučených skupin) od fáze návrhu až po provedení a hodnocení.
 - b) Existenci vyváženého, uceleného a koordinovaného souboru politických opatření, která kombinují prevenci, zásah a nápravu, přičemž jsou významně zaměřena na akce v oblasti prevence a zásahu.
 - c) Integraci národních, regionálních a místních (v příslušných případech) strategických přístupů k prevenci předčasných odchodů ze vzdělávání a odborné přípravy s přístupy zaměřenými na podporu základních dovedností, řešení šikany a kyberšikany (včetně šikany na základě pohlaví a sexuálního obtěžování) a podporu osobní pohody.
 - d) Systematické kombinování univerzálních celoškolských opatření pro všechny účastníky vzdělávání v inkluzivním prostředí, cílených opatření pro některé účastníky vzdělávání nebo skupiny účastníků vzdělávání, kteří mají podobné potřeby nebo jsou vystaveni střednímu riziku, a více individualizovaných opatření pro ty, kteří mají složitější nebo chronické potřeby a jsou vystaveni nejvyššímu riziku.
 - e) Zaměření zvláštní pozornosti na děti a mladé lidi ohrožené znevýhodněním nebo diskriminací, zajištění průřezového přístupu a začlenění vhodných opatření pro ohrožené skupiny, jako jsou děti ze socioekonomicky znevýhodněných poměrů nebo z přistěhovaleckých či romských rodin, uprchlíci, účastníci vzdělávání s viditelným postižením a s postižením, které vidět není, včetně dlouhodobých tělesných vad, duševních poruch, mentálních postižení nebo smyslových poruch, osoby se speciálními vzdělávacími potřebami nebo osoby s problémy v oblasti duševního zdraví.

- f) Zaměření pozornosti na zjišťování rozdílů mezi pohlavími ve vzdělávání a odborné přípravě, mimo jiné prostřednictvím posíleného sledování výkonu chlapců a dívek, a případné zavádění konkrétních opatření.
 - g) Podložení důkazy, informovanost vycházející ze spolehlivých systémů sběru dat a sledování (viz bod 2 níže) a podklady získanými nejnovějšími kvantitativními a kvalitativními výzkumy s ohledem na postupy a nástroje, které prokazatelně úspěšně pomáhají dosáhnout úspěchu ve vzdělávání u všech jeho účastníků. Patří sem například inspirace ze zdrojů poskytovaných na evropské úrovni, jako je Evropský soubor nástrojů pro školy¹, materiál Compendium of Inspiring Practices on Inclusive and Citizenship Education (Kompéndium inspirujících postupů inkluzivního a občanského vzdělávání)² a soubor nástrojů Cedefop pro odborné vzdělávání a přípravu pro řešení předčasného ukončování školní docházky³ a Inventory of lifelong guidance systems and practices (Soupis systémů a postupů celoživotního poradenství)⁴.
 - h) Přidělování odpovídajících zdrojů, včetně využití vnitrostátních a evropských fondů, jakož i další podpora reforem a investic do vzdělávacích nástrojů, infrastruktury a pedagogiky (zejména z programu Erasmus+, Nástroje pro oživení a odolnost, Evropského sociálního fondu+, Evropského fondu pro regionální rozvoj, programů Digitální Evropa, Horizont Evropa, Nástroje pro technickou podporu, Azylového, migračního a integračního fondu, režimu financování Nástroj pro propojení Evropy (CEF2).
 - i) Zajištění prováděcího plánu s jasnými cíli a milníky a plánu sledování a hodnocení, vytvoření koordinačního mechanismu nebo struktury na úrovni odpovídající vnitrostátním podmínkám s cílem usnadnit spolupráci, podpořit provádění a umožnit sledování, hodnocení a přezkum politiky.
- 2) Aby byla integrovaná strategie účinná, měla by být založena na účinných **systémech sběru dat a sledování**, které by měly:
- a) Umožňovat na všech úrovních politiky (vnitrostátní, regionální a místní) analýzu rozsahu, výskytu a možných příčin slabých výsledků a předčasných odchodů ze vzdělávání a odborné přípravy, včetně shromažďování názorů znevýhodněných účastníků vzdělávání a rodin.
 - b) Sloužit k navrhování a řízení rozvoje politiky, sledování provádění a hodnocení účinnosti a efektivity přijatých opatření.
 - c) Umožňovat včasné odhalení a identifikaci ohrožených účastníků vzdělávání nebo těch, kteří předčasně odešli ze vzdělávání a odborné přípravy, poskytovat včasnou a vhodnou podporu, aniž by takové účastníky vzdělávání nálepkovaly nebo stigmatizovaly.
 - d) Poskytovat základ pro vytvoření účinného poradenství a podpory školám.

Údaje a informace by měly v ideálním případě pokrývat všechny úrovně (předškolní vzdělávání a péče, primární, nižší sekundární, vyšší sekundární) a typy vzdělávání a odborné přípravy, být dostupné na různých úrovních politiky a musí být v souladu s

¹ <https://www.schooleducationgateway.eu/cz/pub/resources/toolkitsforschools.htm>

² <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/2edab132-7fbc-11eb-9ac9-01aa75ed71a1>

³ <https://www.cedefop.europa.eu/en/toolkits/vet-toolkit-tackling-early-leaving>

⁴ <https://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/country-reports/inventory-lifelong-guidance-systems-and-practices>

právními předpisy o ochraně osobních údajů. V příslušných případech by měly být shromažďovány kvantitativní a kvalitativní informace, jež mají vysokou úroveň členění (například podle pohlaví, socioekonomického zázemí, přistěhovaleckého původu, romského původu a regionálních rozdílů) a jež se rovněž týkají široké škály faktorů, které mají negativní nebo pozitivní vliv na výsledky učení (jako je účast na předškolním vzdělávání a péči, docházka, zapojení do procesu učení, výsledky v základních dovednostech, osobní pohoda ve škole, duševní zdraví, pocit sounáležitosti, problémy s chováním, zkušenost s diskriminací a další).

- 3) Na podporu **účastníků vzdělávání** byly identifikovány následující osvědčené postupy, jejichž úspěšné provádění zásadním způsobem závisí na odhodlání všech příslušných aktérů (ať už jde o vedoucí pracovníky škol, učitele, školitele nebo další relevantní pracovníky) na vnitrostátní, regionální, místní a školní úrovni, v souladu se strukturou systému vzdělávání a odborné přípravy:

Preventivní opatření

- a) Zajistit včasnou identifikaci vývojových problémů, jazykových kompetencí a speciálních vzdělávacích potřeb, včetně sociálně-emocionálních obtíží, a také včasné odhalení účastníků vzdělávání, u nichž hrozí slabé výsledky a předčasný odchod ze vzdělávání, a současně se vyhnout nálepkování a stigmatizaci.
- b) Vytvářet osnovy zaměřené na účastníka vzdělávání a založené na inkluzivní a vztahové pedagogice a umožnit diverzifikované a personalizované formy výuky a studia. V případě potřeby by mělo být zváženo společné vytváření učebních materiálů s dětmi a mladými lidmi, zejména pokud jde o zdroje pro prevenci šikany, sociálně-emocionální výchovu, řešení konfliktů a překonávání předsudků.
- c) Zahrnout sociálně-emocionální výchovu, prevenci šikany, duševní a fyzické zdraví do osnov, a to od předškolního vzdělávání a péče až po vyšší sekundární vzdělávání a odbornou přípravu.
- d) Posilovat kompetence v jazyce (jazycích) výuky a zároveň oceňovat a podporovat jazykovou rozmanitost účastníků vzdělávání jako pedagogický zdroj pro další učení a úspěchy ve vzdělávání. Sem může být zahrnuto například hodnocení předchozích jazykových znalostí; intenzivní podpora v mateřském jazyce účastníka vzdělávání a v jazyce výuky; přístup k výuce jazyka používaného v domácnosti; mechanismy na podporu přechodu mezi přijímacími a běžnými třídami na různých úrovních vzdělávání.
- e) Zejména podporovat uprchlíky a nově příchozí migranty při osvojování si jazyka výuky prostřednictvím včasného začlenění do běžných tříd a vzdělávacích programů, s další individuální podporou poskytovanou na vhodné úrovni pro urychlení sociálního a akademického učení. Klíčovou roli může hrát také stálý přístup k jazykové a akademické podpoře a kariérovému poradenství, spolu se zapojením rodičů a mezikulturním vzděláváním.
- f) Podporovat pedagogické přístupy, které jsou interaktivní a zážitkové, s cílem vybudovat autonomii a odpovědnost účastníků při jejich vzdělávání a umožnit jim aktivně se zapojit do rozvoje svých kompetencí. Takové přístupy mohou zahrnovat příležitosti pro kombinované učení (včetně digitálních zdrojů, přístupu do knihoven, laboratoří, muzeí, komunitních center a přírody), které zohledňují potřeby účastníků vzdělávání se zdravotním postižením, flexibilní a

různorodou organizaci doby a prostředí vzdělávání, mezioborovou výuku a studium, kooperativní učení a vzájemnou podporu, stejně jako používání asistenčních technologií pro účastníky vzdělávání s postižením.

- g) Prosazovat postupy hodnocení, které odrážejí a podporují individuální potřeby a způsoby vzdělávání, zejména rozsáhlým využíváním formativního a průběžného hodnocení a kombinováním vícero digitálních a nedigitálních forem a nástrojů (např. portfolia, vzájemné hodnocení a sebehodnocení), které jsou inkluzivní, kulturně citlivé a participativní.

Opatření v oblasti zásahu

- h) Zajistit ve školách rámce nabízející cílenou podporu všem účastníkům vzdělávání, kteří mají problémy s učením nebo u nichž hrozí slabé výsledky, a to prostřednictvím multidisciplinárního a týmového přístupu (např. programy mentorování, včetně vzájemného mentorství; mobilizace podpůrného personálu, prodloužení doby vzdělávání během školního roku a/nebo prázdnin; přístup k dalším učebním prostředím).
- i) V rámci inkluzivního a dostupného prostředí nabízet intenzivnější individuální podporu účastníkům vzdělávání s mnohostrannými komplexními potřebami, včetně sociálních potřeb a potřeb v oblasti emočního a duševního zdraví (např. individualizované tutorství, individuální učební plány, zásah formou specializovaného emočního poradenství, psychoterapeutické intervence, multidisciplinární týmy, podpora rodiny).
- j) Poskytovat řešení na úrovni školy nebo ve spolupráci s dalšími aktéry pro účastníky vzdělávání, kteří mají potíže s uspokojováním základních potřeb kvůli svému socioekonomickému zázemí (např. nedostatek vzdělávacích materiálů, potíže s dopravou, hlad, nedostatek výživy a spánku).
- k) Poskytovat cílené programy finanční podpory pro znevýhodněné účastníky vzdělávání, aby se jim usnadnil postup na sekundární a terciární úroveň vzdělávání a odborné přípravy a úspěšné dokončení vyššího sekundárního studia vedoucího k příslušné kvalifikaci.
- l) Stanovit ujednání o financování uprchlíků a účastníků vzdělávání z řad nově příchozích migrantů s cílem zajistit podle potřeby přístup k výuce nebo přípravným třídám a hladký vstup do systému vzdělávání a odborné přípravy na všech úrovních.

Kombinovaná intervence / opatření v oblasti nápravy

- m) Poskytovat sociálně-emocionální podporu účastníkům vzdělávání, zejména těm, kteří mají negativní zkušenosti z dětství, traumata a vážné sociální nebo emocionální potíže, které brání jejich zapojení do školního vzdělávání. To by mohlo zahrnovat posílení role poradců a mentorů mezi pracovníky, usnadnění přístupu žáků k odborníkům v oblasti duševního zdraví a službám ve školách a v jejich okolí, jakož i včasnou intervenci určenou obětem a pachatelům šikany. Vytvářet podporu vrstevníků a komunity, aby se zabránilo šikaně/kyberšikaně, a řešit jakékoli formy diskriminace.
- n) Zajistit uprchlíkům a nově příchozím migrantům přístup ke spravedlivé, vstřícné a dostačující podpoře, včetně sociálně-emocionální podpory, která jim pomůže překonat problémy související s posttraumatickým stresem, migrací

nebo začleňováním. Do širšího a meziodvětvového programu by měla být ve spolupráci se sociálními a zdravotnickými službami, agenturami působícími v oblasti duševního zdraví a všemi dalšími relevantními službami a agenturami začleněna zejména sociálně-emocionální podpora, aby se zohlednily všechny jejich specifické potřeby, přičemž by měla úzce zapojovat také účastníky vzdělávání a rodiny.

- o) Usnadnit přístup k mimoškolním aktivitám a kroužkům (sport, umění, dobrovolnictví nebo práce s mládeží atd.) a zlepšit dokumentaci a ověřování jejich studijních výsledků.
 - p) Posílit poradenství v oblasti vzdělávání, vedení a poradenství pro volbu povolání, jakož i vzdělávání v oblasti kariérního růstu na podporu získávání dovedností a kompetencí v oblasti řízení profesní dráhy. To by mělo zahrnovat školní a mimoškolní aktivity, jako je učení se prací, exkurze do podniků, stínování na pracovišti, kariérní hry nebo poznávací kurzy.
- 4) **Vedoucí pracovníci škol, učitelé, školitelé a další zaměstnanci** hrají v této strategii klíčovou úlohu. Vzhledem k této náročné odpovědnosti potřebují podporu a musí být vybaveni k pochopení a řešení nerovnosti ve vzdělávání, slabých výsledků a neúčasti na vzdělávání. Spolu s nezbytnými znalostmi, dovednostmi a kompetencemi je rovněž nezbytné jim poskytnout vhodné pracovní podmínky, pokud jde o čas, prostor a prostředky. Byly určeny následující osvědčené postupy:

Preventivní opatření:

- a) Do všech povinných programů počátečního vzdělávání učitelů začlenit inkluzi, rovnost a rozmanitost, porozumění slabým výsledkům a neúčasti na vzdělávání, jakož i řešení osobní pohody ve škole, duševního zdraví a šikany.
- b) Zajistit, aby kvalitní a na výzkumu založené počáteční vzdělávání a další profesní rozvoj učitelů připravily vedoucí pracovníky škol, učitele, školitele a další pedagogické pracovníky na to, aby dokázali:
 - porozumět rizikovým a ochranným faktorům, které by mohly mít dopad na akademické výsledky, neúčast nebo předčasný odchod ze vzdělávání a odborné přípravy, jakož i na sociální a emocionální problémy a potíže s chováním,
 - porozumět otázkám souvisejícím s osobní pohodou, zdravotním postižením a duševním zdravím, včetně posttraumatického stresu, a podporovat rozvoj sociálně-emocionálních kompetencí účastníků vzdělávání,
 - rozvíjet kompetence pro výuku ve vícejazyčném a multikulturním prostředí,
 - rozpoznávat a zpochybňovat genderové stereotypy ve výuce a studiu (včetně nízkých očekávání ohledně výsledků chlapců) a rozvíjet genderově citlivé vyučovací postupy, které více přispívají k motivaci a zapojení chlapců a dívek,
 - rozpoznávat a řešit různé typy obtíží s učením,
 - využívat postupy spolupráce a pracovat v multidisciplinárních týmech uvnitř školy i s externími partnery,

- používat různé učební přístupy, nástroje a prostředí podle potřeby a aktivně zavádět kombinované učení, kombinovat při tom vnitřní a venkovní aktivity, individuální a skupinovou výuku a studium, digitální a nedigitální zdroje atd.,
 - používat metody a nástroje formativního hodnocení ve výuce a studiu,
 - podporovat pozitivní učební klima pomocí řízení třídy, prevence šikany a strategií řešení konfliktů a budovat důvěryhodné vztahy s účastníky vzdělávání, rodiči, rodinami a pečovateli, zejména s těmi z více znevýhodněného prostředí.
- c) Poskytovat pobídky učitelům, školitelům, vedoucím pracovníkům škol a dalším pedagogickým pracovníkům, aby pracovali ve školách s vysokým podílem žáků se socioekonomickým znevýhodněním. Vést studenty učitelství k tomu, aby v takových školách vykonávali pracovní stáže.
- d) Zajistit, aby všichni zaměstnanci zabývající se kariérovým vzděláváním a vedením v oblasti studia a poradenstvím pro volbu povolání byli vyškoleni a kvalifikováni a měli přístup k počítačovému a dalšímu školení.
- e) Podporovat osobní pohodu učitelů, školitelů, vedoucích pracovníků škol a dalších zaměstnanců škol, mimo jiné zajištěním odpovídajících pracovních podmínek, kvalitního počítačového vzdělávání a dalšího profesního rozvoje, přístupu k podpoře a odborníkům a službám v oblasti duševního zdraví, spolupráce a vzájemné podpory.

Opatření v oblasti zásahu:

- f) Usnadnit výměnu zaměstnanců, vzájemné učení a vzájemnou podporu mezi učiteli, školiteli a dalšími pedagogickými pracovníky a odborníky prostřednictvím vytváření sítí, seminářů a mezioborových vzdělávacích komunit, jakož i prostřednictvím přístupu k odborným centrům a vhodným zdrojům, které mohou pomoci přizpůsobit výuku a studium specifickým potřebám všech účastníků vzdělávání. Zajistit zejména přístup ke specializovaným informačním centrům nebo poradenským týmům pracujícím v různých lokalitách a školách, které mohou poskytnout potřebné nástroje a pedagogické postupy pro podporu uprchlíků a účastníků vzdělávání z řad nově přichozích migrantů.
- g) Prozkoumat, jak mohou alternativní cesty k učitelské profesi přispět k větší rozmanitosti mezi pedagogickými pracovníky, a otevřít učitelskou profesi jednotlivcům z různých prostředí, včetně kandidátů, kteří mají sami zkušenost se socioekonomickým znevýhodněním.
- 5) Podporovat úspěch ve vzdělávání u všech účastníků vzdělávání, přičemž se jako zvlášť účinné ukazují „**celoškolní přístupy**“, do kterých se aktivně a ve vzájemné spolupráci zapojují všichni členové školní komunity (vedoucí pracovníci školy, učitelé, školitelé a další pedagogičtí pracovníci, účastníci vzdělávání, rodiče a rodiny) a také široká škála zúčastněných stran (sociální a zdravotnické služby, služby pro mládež, pracovníci terénní péče, psychologové, specializovaní emoční poradci/terapeuti, zdravotní sestry, logopedi a jazykoví terapeuti, specialisté na poradenství, místní úřady, nevládní organizace, podniky, odbory, dobrovolníci atd.) a komunita jako celek. Úspěšné zásady mohou zahrnovat:

Preventivní opatření:

- a) Poskytnout dostatečnou míru autonomie pro rozhodování vedoucích pracovníků škol a správních rad ve spojení s vysokou odpovědností.
- b) Zajistit, aby úspěch ve škole pro všechny a osobní pohoda (včetně prevence šikany, zákazu diskriminace, genderové citlivosti a problematiky související se zdravím) byly začleněny do procesů plánování a řízení školy (plány rozvoje školy, prohlášení o poslání, roční nebo víceleté pedagogické plány atd.), a povzbuzovat školy, aby navrhovaly, sledovaly a vyhodnocovaly konkrétní plány začleňování.
- c) Zajistit, aby se vnitřní a vnější mechanismy zajišťování kvality zabývaly úspěchem ve vzdělávání a osobní pohodou všech jeho účastníků a aby zahrnovaly cíle a ukazatele také pro oblasti, jako je vzdělávací prostředí, šikana a osobní pohoda. Zajistit, aby externí hodnocení / inspekce poskytovaly kontrolovaným školám rady a podporu, podporovaly sebehodnocení škol a prosazovaly kulturu sebereflexe a zlepšování strategií a postupů v oblasti začleňování a osobní pohody.
- d) Poskytovat příležitosti k profesnímu rozvoji a poradenství na podporu vedoucích pracovníků škol při řízení organizačních změn a při prosazování postupů začleňování.
- e) Podporovat participativní a demokratické školní prostředí, které zapojuje účastníky vzdělávání do rozhodování ve škole a ve třídě a využívá participativní metody přizpůsobené dětem a mladým lidem, včetně těch z marginalizovaného prostředí.
- f) Propagovat školní kulturu, která si cení rozmanitosti, pomáhá zlepšovat osobní pohodu účastníků vzdělávání, podporuje jejich pocit sounáležitosti a vytváří bezpečné prostředí pro dialog o kontroverzních otázkách.

Kombinovaná opatření v oblasti prevence a zásahu:

- g) Podporovat kolaborativní a víceoborové postupy ve škole a partnerství s místními službami, odborníky ze sociální oblasti a zdravotnictví, podniky a obcí jako takovou.
- h) Propagovat školy jako komunitní centra celoživotního učení, kde jsou vzdělávání a společenský život úzce propojeny se sousedstvím a kde obec přebírá společnou odpovědnost za školu jako vzdělávací prostor.
- i) Propagovat vytváření sítí mezi školami a rovněž víceoborovými vzdělávacími společenstvími na místní, regionální, celostátní a mezinárodní úrovni s cílem podporovat vzájemné učení. Pobízet školy, aby využívaly zdroje dostupné v Evropském souboru nástrojů pro školy, v Kompendiu inspirujících postupů inkluzivního a občanského vzdělávání a v souboru nástrojů Cedefop pro odborné vzdělávání a přípravu pro řešení předčasného ukončení školní docházky.
- j) Podporovat „jazykové povědomí“ ve školách a v jejich okolí a povzbuzovat je, aby uvažovaly o normách, hodnotách a postojích k jazykové a kulturní rozmanitosti, včetně objevování všech jazyků, kterými se mluví ve školní komunitě, o zapojení rodičů a rodin, pečovatелů a širší veřejnosti do jazykového vzdělávání, vytváření knihoven se zdroji v různých jazycích nebo usnadnění mimoškolních jazykových aktivit.

- k) Podporovat školy, aby začlenily účinné postupy do všech fází „procesu jazykového vzdělávání“ nově přichozích migrantů (včetně uprchlíků), zahrnujících přípravu před nástupem do školy a hodnocení (např. prostřednictvím komplexního a vícerozměrného hodnocení gramotnosti, jazykových a dalších klíčových kompetencí), umístění a nástup do školy (např. zajištěním časově omezených počátečních přípravných tříd v případě potřeby a zavedením sociální a akademické podpory, aby se usnadnil hladký přechod do běžného vzdělávání) a sledování (aby se zabránilo geografické segregaci účastníků vzdělávání z řad migrantů prostřednictvím kritérií pro vstup do školy a přijetí do školy).
 - l) Podporovat efektivní komunikaci a spolupráci s rodiči, zákonnými zástupci a rodinami na pokroku ve vzdělávání a osobní pohodě jejich dětí, a to i s pomocí kulturních mediátorů z místního společenství. Zapojit rodiče, rodiny a zákonné zástupce do školních a mimoškolních aktivit (jako je dobrovolnictví ve třídě, čtenářské kluby a kluby domácích úkolů, programy doučování ve školních knihovnách zajišťované dospělými lidmi ze společenství a mimoškolní programy, stejně jako pracovní kluby, veletrhy práce, exkurze na pracoviště, návštěvy kariérní centra atd.).
 - m) Propagovat aktivní zapojení rodičů a rodin do rozhodování ve škole, včetně osnov, plánování a hodnocení, programů pro osobní pohodu a duševní zdraví, sociálně-emocionální výchovy, kariérového poradenství, prosazovat a podporovat účast rodičů z marginalizovaného socioekonomického prostředí.
 - n) Podporovat rodiče, aby se podíleli na raných čtenářských a matematických dovednostech svých dětí, například prostřednictvím programů poskytování knih domů, iniciativ v oblasti rodinné gramotnosti atd. Zvýšit příležitosti pro rodinné učení a vzdělávání rodičů, zejména pro osoby s nízkou úrovní vzdělání a ohrožené chudobou, ve spolupráci s místními službami a nevládními organizacemi.
 - o) Poskytovat dodatečnou podporu školám v socioekonomicky znevýhodněných oblastech s vysokým počtem žáků z marginalizovaného prostředí. Ve vztahu k takovým školám by to mohlo v případě potřeby zahrnovat snížený počet žáků na učitele a také cílené zajišťování zdrojů materiálů, vybavení a infrastruktury.
- 6) Aby bylo možné podporovat úspěch ve vzdělávání u všech jeho účastníků, je nezbytné zasahovat do prvků na systémové úrovni, které mohou rovnost a začlenění do vzdělávání a odborné přípravy ovlivňovat různými způsoby. Při vytváření integrované a komplexní strategie lze zvážit následující strukturální opatření:
- a) Zajistit všeobecný, spravedlivý přístup k dostupnému, kvalitnímu a přiměřeně personálně zajištěnému předškolnímu vzdělávání a péči, které může zlepšit osobní pohodu dětí a jejich kognitivní a širší sociálně-emocionální rozvoj a poskytnout jim nezbytné základy, aby se jim ve vzdělávání a v životě dařilo.
 - b) Posílit kvalitní, atraktivní a flexibilní odborné vzdělávání a přípravu, které kombinují získávání odborných dovedností s klíčovými kompetencemi.
 - c) Podporovat aktivní politiku proti segregaci, zejména přijetím pravidel přijímání, která umožňují heterogenní složení škol a politiky zaměřené na kvalitu učení, a zvyšovat povědomí o výhodách diverzity ve třídě pro zlepšení výsledků vzdělávání pro všechny jeho účastníky.

- d) Podporovat začleňování účastníků vzdělávání se zdravotním postižením do běžných škol účinnou podporou ze strany vyškolených pedagogů a dalších pedagogických pracovníků/poradců nebo zdravotnických pracovníků. To by mělo být doprovázeno odstraňováním fyzických překážek ve školním prostředí, zajištěním učebních materiálů poskytovaných ve vhodných formátech, nabízejících rozmanité přístupy k výuce a studiu.
- e) V maximální míře se vyvarovat opakování ročníků a nahradit je nástroji, které v rané fázi monitorují a označují vzdělávací potřeby a potíže dětí a mladých lidí a případně nabízejí cílenou a více individualizovanou podporu.
- f) Nalézat alternativy k časné diferenciaci s cílem podpořit pozitivní interakce mezi účastníky vzdělávání s různými úrovněmi schopností v heterogenních skupinách a snížit dopad, který má socioekonomické zázemí na výsledky účastníků vzdělávání při akademické segregaci.
- g) Zvýšit flexibilitu a prostupnost cest ke vzdělávání, například modularizací kurzů, nabídkou profesně zaměřených kurzů nebo podporou flexibility, pokud jde o délku trvání a vstupní body. Usnadnit přechody mezi úrovněmi a typy vzdělávání a mezi školou a budoucím zaměstnáním, mimo jiné prostřednictvím opatření pro uznávání a validaci, poradenství pro volbu povolání poskytovaného kvalifikovanými odborníky a prostřednictvím aktivní spolupráce se zúčastněnými stranami, včetně podniků.
- h) Nabízet možnosti návratu do běžného vzdělávání a odborné přípravy a zajistit volný přístup ke kvalitním programům druhé šance pro všechny, kteří předčasně odešli ze vzdělávání a odborné přípravy, což by také mohlo být navrženo jako součást systému záruk pro mladé lidi.